

Finlands Dövas Förbund rf

ÅRSBOK 2015

www.kuurojenliitto.fi/sv/vuosikirja-2015

FINLANDS DÖVAS FÖRBUND

ÅRSBOK 2015

INNEHÅLL

Finlands Dövas Förbund rf	3
Verksamhetsledarens översikt	5
SERVICEVERKSAMHETEN	
Fortsatt stort behov av personliga möten	7
Kulturrevenemangen är viktiga träffpunkter för gemenskapen	9
Invandrarna som habiliteringssekreterarnas kunder	10
Platsen är ledig för ungdomar	11
UTVECKLINGSVVERKSAMHETEN	
Teckenspråkslagen trädde i kraft	12
Utvecklingspolitikens superår tog en ny vändning	13
Korpus- och SignWikiprojektet avslutades	14
Förnyelse gav kommunikationen en kick	15
ADMINISTRATIONEN	
Förvaltningsberättelse	17
Personalberättelse	18
Berättelser väcker bidragsgivarnas intresse	20
Förtroendeorganisationen och ledningsgruppen	21
Dövas folkhögskola	22
Finlands Dövas Förbunds koncernbolag	23
Representation i olika sammanslutningar 2015	24
Utskott och arbetsgrupper 2015	29
Utlåtanden 2015	32
Medlemsföreningar 2015	33

FINLANDS DÖVAS FÖRBUND RF

Grundat 1905

Medlemsföreningar 42

Medlemmar i föreningarna 4043

Publikation

Kuurojen lehti - Dövas tidskrift

Verksamhetsställen

- Centralkansliet, Ljusa huset, Haga, Helsingfors

- Regionkanslier: Jyväskylä, Helsingfors, Kouvola, Kuopio, S:t Michel, Uleåborg, Björneborg, Rovaniemi, Seinäjoki, Tammerfors, Åbo, Vasa

VÅRA VÄRDEN

*Respekt för människovärdet

*Social rättvisa

*Kundcentrering

*Tillförlitlighet

*Gemenskap

*Dynamik

VÅR MISSION

Finlands Dövas Förbunds uppgift är att garantera dövas mänskliga rättigheter och jämlika möjligheter.

VÅR VISION

Teckenspråket är starkt livskraftigt i ett pluralistiskt, flerspråkigt och mångkulturellt samhälle. Finlands Dövas Förbund är en ledande intresse- och expertorganisation på sitt område både nationellt och internationellt.

Finlands Dövas Förbunds strategiska mål åren 2010–2015

1)

Förbundet koncentrerar sig på att med goda resultat främja dövas mänskliga rättigheter och jämlikhet. För detta har förbundet ett effektivt intressebevakningssystem som fungerar proaktivt på det språkpolitiska, det handikappolitiska och det social- och hälsovårdspolitiska området.

2)

Förbundet har ett klart och tidsenligt system för kommunikation och webbtjänster som lämpar sig för kundernas och samarbetspartnernas behov.

3)

Av den regionala servicen produceras 30 procent som distans- och webbtjänster. Olika slag av service produceras genom processer som överskrider avdelnings-, enhets- och teamgränserna.

4)

Seniorerna erbjuds rekreations- och andra aktiviteter enligt deras önskemål. Genom intressebevakning säkerställer man att de får den teckenspråkiga service de behöver. Verksamhetens tyngdpunkt ligger på lokal och regional nivå.

5)

Finlands Dövas Förbund har profilerat sig som en känd och erkänd internationell och kulturell expert.

6)

Genom ändringar i personalens arbetsbeskrivningar och uppgiftsbyten inom koncernen klarar man av att smidigt reagera på dövsamhällets behov och de förändringar som sker i omvärlden.

7)

Finlands Dövas Förbunds koncernstruktur är helgjuten och verksamheten enhetlig. Finlands Dövas Förbund är skuldfritt år 2013.

Verksamhetsledarens översikt

Strategiperioden slutade med förbundets 110-årsjubileumsår

I förbundets verksamhet innebar år 2015 att förverkligandet av de strategiska mål som ställts för perioden 2010 – 2015 skulle slutföras. Året innehöll stor aktivitet och även sådant som kraftigt skakade om förbundets struktur, bl.a. samarbetsförhandlingar. Året var färgstarkt, händelserikt, brutalt, gripande, utmanande och omfattade ett brett spektrum av förändringar. 2015 var det hittills mest krävande och utmanande året under min tid som förbundets verksamhetsledare.

Under strategiperioden uppnådde vi inom bevakningen av rättigheter en mängd resultat, trots anspråkslösa personalresurser. Det lyckades tack vare omsorgsfulla förberedelser, det språkpolitiska programmet för teckenspråken och ett systematiskt arbete. Med hjälp av riksdagens nätverk för teckenspråken, som antagligen är unikt i världen, olika ministerier, myndigheter och samarbetspartner har våra behov i fråga om grundläggande rättigheter synliggjorts. Medvetenheten om de egna rättigheterna har stärkts hos teckenspråksgemenskapens medlemmar.

I och med digitaliseringen har kommunikationen under strategiperioden genomgått stora förändringar och speciellt har vi satsat på bruket av teckenspråk. De sociala medierna har fått en stark position och genom dem har vi fått allt mer kundsynpunkter på vår verksamhet. Responsen talar om för oss vilken effekt och nytta förbundets olika funktioner har i teckenspråkiga medborgares dagliga liv. I förbundets nya processinriktade organisation kommer vi att fästa ytterligare vikt vid användning och upprättande av tillgängliga webbtjänster.

Programmet för främjande av teckenspråkiga äldres välbefinnande i Finland är ett exempel på teckenspråkiga seniorers önskan och behov att få teckenspråkig service, att vara likställda med andra medborgare. Deltagandet i seniorevenemang och -kurser har varit stort eftersom man upplever att gemensamma erfarenheter och en gemensam identitet ger styrka och nya krafter.

Förbundets kunnande röner fortsatt uppskattning ute i världen. Det syns i en solid representation i dövas internationella organisationer och samarbetsorgan, där i synnerhet de ungas medverkan är glädjande stark. Kunnandet har överförts till en ny generation. Och med hem i bagaget följer ofta många nya insikter och idéer om hur vi ska utveckla vår egen verksamhet.

De ständigt sjunkande understöden från RAY har medfört stora utmaningar i fråga om hur förbundet har kunnat reagera på dövsamhällets behov och förändringarna i verksamhetsmiljön. I fortsättningen måste vi förbereda oss genom att ta reda på olika finansieringskällor och nya sätt och arbetsmetoder som digitaliseringen möjliggör. Positivt är dock att förbundet blev skuldfritt redan efter halva strategiperioden.

Under verksamhetsåret riktades blickarna redan mot de nya strategiska målen i samband med att verksamhetsplanen för 2016 utarbetades. Målen bearbetades ytterligare med utgångspunkt i den nya processorganisationen, bl.a. när ansökningarna till RAY gjordes. Den gamla organisationen nådde vägs ände eftersom vi ville att kundperspektivet, dvs. den teckenspråksbrukande människans och gemenskapens visioner och behov allt mer skulle vara det synsätt som förbundets verksamhet tar avstamp i, och som den också upprepat återkommer till.

Dövas världsförbunds generalförsamling och världskongress i Istanbul var årets största internationella evenemangshelhet. Temat som handlade om att stärka den mänskliga mångfalden samlade 1 312 döva och experter på dövområdet från 97 länder. Att de internationella och nationella gemensamma evenemangen drar till sig folk är fortsättningsvis ett tecken på styrkan och samhörigheten i vår gemenskap, som torde bli än starkare de närmaste åren, tack vare de nya metoder som de sociala medierna och digitaliseringen

medför. Döva har alltid gått i spetsen då det gäller att pröva nya visuella kommunikationsmetoder och andra redskap för att effektivare och mer jämlikt kunna delta i både gemenskapen och samhällslivet. Det är vår styrka också i fortsättningen.

Bevakande av rättigheter är oftast ett ytterst långsiktigt arbete som av små språk- och kulturgrupper kräver ett väldigt tålamod. Man måste både söka och bygga nätverk och partnerskap, men efter de långvariga ansträngningarna kommer belöningen. Som resultat av ett 110 år långt arbete har vi nu äntligen en egen teckenspråkslag.

Markku Jokinen
verksamhetsledare

110-årskampanjen erövrade mark

Finlands Dövas Förbund firade sitt 110-årsjubileum under verksamhetsåret. Jubileumsåret invigdes officiellt i februari på teckenspråksdagens seminarium i riksdagen. Dövföreningarna hade under året många jubileumsevenemang på olika håll i landet, bland annat ställde föreningen Jämsänjokilaakson kuurot ry till en stor sommarfest. Firandet uppmärksammades i samband med olika evenemang under hela året, bland annat dukades jubileumskaffe och tårta upp även på världskongressen i Istanbul.

Jubileumsårets symbol var en 110-flagga och en 110-fototävling ordnades på förbundets webbplats. Bakgrunden till fototävlingen utgjordes av Albert Tallroths dikt *De ungas bön*, som en har stor betydelse för dövsamhället. Dikten har symboliserat ett land med en bättre framtid, jämlikhet och en egen plats i samhället. I fototävlingen "erövrade" över hundra medlemmar av gemenskapen land med en vajande 110-flagga. En hisnande dykbild, där nytt land erövrades genom vattnet, var den bild som vann tävlingen med flesta antalet röster.

SERVICEAVDELNINGEN

Fortsatt stort behov av personliga möten

Nätverkande och samarbete utgör i dagens värld allt viktigare element i organisationsarbetet. På den här fronten har serviceavdelningen under verksamhetsåret gjort nya landvinningar i synnerhet inom kultur- och ungdomsverksamheten. Kulturproduktionen fick samarbetsinbiter från kulturaktörer i den hörande världen och teckenspråkiga guider utbildades i samverkan med Finlands nationalmuseum. Inom ungdomsarbetet inleddes samarbete med bland annat Avartti-stiftelsen för att utveckla hobbyverksamheten för unga. Den första gemensamma kursen resulterade i sex teckenspråkiga Avartti-instruktörer.

De sociala medierna har visat sig vara en effektiv informationskanal också för serviceavdelningens olika funktioner. Utöver förmedlingen av information kunde man genom sociala medier också plocka upp respons genom att följa diskussionskedjorna i samband med evenemang av olika slag. Teckenspråkig kommunikation fungerar bra i sociala medier men man använder också mycket finska. Å andra sidan är behovet av information och diskussion på teckenspråk, ansikte mot ansikte, fortfarande oerhört stort och är också den form av kontakt som ger gott resultat. De föreningar som kulturproducenten besökte med information om kulturevenemanget för seniorer hade också den största uppslutningen på själva evenemanget.

I dövsamhället finns en klar beställning på stora evenemang som Kulturdagarna, seniorernas kulturevenemang och den teckenspråkiga filmfestivalen. De drar rikligt med deltagare. Tävlingen i kunskaper och färdigheter för döva husmödrar har blivit väldigt populär och förutom deltagare lockar den en stor publik. Också filmfestivalens publik växer från gång till gång. Evenemangen genomförs oftast i samarbete mellan föreningarna och förbundet. Frivilligjobbarna står för en betydande insats.

I fråga om produktionen av evenemang tvingas man ständigt mot varandra väga tillgången på resurser och den form av verksamhet som ur kundens synvinkel ger bästa möjliga resultat. Här har man bland annat planerat att slå ihop seniordagarna och kulturevenemanget för seniorer år 2017 till ett nytt evenemang.

Även i övrigt blåser nya vindar genom hela förbundet. I början av år 2016 förnyas organisationen i sin helhet och serviceavdelningen sätter punkt för nästintill elva år av verksamhet. Åren har omfattat funktioner av alla de slag; evenemang, kurser, kundmöten, föreningsbesök, möten, information, nätverk, projekt... Framgångar och motgångar. I allt som gjorts har målet ändå varit att för döva producera service, kamratverksamhet och upplevelser av så god kvalitet som möjligt.

Samtidigt sätter också jag personligen punkt för min tid i förbundets tjänst. Det här är min sista årsboksartikel och ett ypperligt tillfälle att tacka alla som jag har fått dela resan med: underbara arbetskamrater, samarbetspartner, föreningsfolk, alla döva på fältet. Dessa över 30 år har varit en fantastisk resa in i dövgemenskapen, i dess språk och kultur. Det har varit ett privilegium och en stor ära att få vara med.

Päivi Lappi
servicedirektör

Bra att veta, trevligt att delta – en serie med föredrag och diskussioner för döva och dövblinda

Finlands Dövas Förbund, de evangelisk-lutherska församlingarna i Uleåborg och Finlands dövblinda startade år 2007 föredrag och diskussioner för döva och dövblinda. Tillställningarna bottnade i kundernas behov av att få aktuell information på sitt eget språk och fick namnet Bra att veta, trevligt att delta.

Träffarna har i åtta år ordnats i Uleåborgs församlingslokal. Valet av teman för föredragen och diskussionerna har baserat sig på önskemålen från döva och dövblinda och sakkunniga på olika områden har utgående från detta hållit sina föredrag på träffarna.

År 2015 hade man som tema bl.a. Asahi hälsomotion, social- och hälsovårdsreformen, Finlands Röda kors verksamhet, sociala medier, församlingen som familjestöd, smärtlindring genom egenvård och rehabilitering på egen hand. Döva och dövblinda hade också möjlighet att intervjua kandidater för riksdagsvalet.

Namnet Bra att veta, trevligt att delta beskriver väl hur bra det är också för döva och dövblinda att få aktuell och viktig information på sitt eget språk. Döva och dövblinda har under årens lopp deltagit väldigt aktivt och på basis av responsen har det varit trevligt för dem att både delta och träffa bekanta på träffarna.

Kamratstödet anpassningskursernas största behållning

Finlands Dövas Förbund ordnade under året nio olika anpassningskurser med RAY:s stöd. Målgrupperna var bland annat ensamlevande, familjer, äldre och invandrare. Kurserna hade sammanlagt 93 deltagare.

Förbundets anpassningsträning har från början inriktats på att främst söka praktiska lösningar som underlättar vardagslivet. Verksamheten har syftat till att stöda social samvaro och utbyte av erfarenheter. Kursresponsen har framhållit kamratstödet betydelse – det piggar upp och ger styrka och glädje. Många av kursdeltagarna tyckte att de har fått mycket information och stöd. De kände sig starkare och säkrare på sin egen identitet. När kurserna tog slut fördes alltid samma önskemål fram: mera motsvarande kurser, tack!

I slutet av året gjordes på förbundets webbplats för första gången en behovsfrågan att ha som grund för utvecklingen av kursverksamheten. På basis av svaren verkar utbudet motsvara behovet ganska bra. Dövmedvetenhet var ett teman som särskilt framträdde bland önskemålen, vilket kommer att beaktas bättre i kursinnehållet i framtiden. Det visade sig också finnas intresse för att delta i öppna kurser.

Under verksamhetsåret ordnades också stödda semestrar: fem i samarbete med Solaris-Lomat ry och en med Hyvinvointilomat ry. För seniorklubbarnas ledare ordnades en egen kurs.

Kulturevenemangen är viktiga träffpunkter för gemenskapen

Under verksamhetsåret ordnades tre stora kulturevenemang: Dövas riksomfattande kulturdagar 2016, kulturevenemanget för döva seniorer 2015 och den teckenspråkiga filmfestivalen.

Kulturevenemanget för döva seniorer ordnades första gången 1981. Verksamhetsårets evenemang i Seinäjoki i maj var det 16:e i ordningen. Den lokala dövföreningen Seinäjoen Seudun Kuurot ry stod värd och temat var i samklang med den österbottniska kulturen: *Vägar som möts över vidden*.

Syftet med seniorernas kulturevenemang är att upprätthålla och främja seniorernas konst- och kulturintressen och på evenemanget kunde man ta del av massvis av fantastiska uppvisningar och konstverk. Kulturevenemanget är också ett andningshål i vardagen för äldre döva. Som alltid var evenemanget mycket omtyckt och hade ca 300 besökare. Minister **Paula Risikko** fungerade som tillställningens beskyddare och höll också invigningstalet, i vilket hon betonade teckenspråkets betydelse som modersmål.

Inspelningar av kulturevenemangets uppvisningar har publicerats i dövförbundets teckenspråkiga bibliotek. Inspelningarna utgör ett enormt kulturarv för de yngre generationerna.

Den första teckenspråkiga filmfestivalen ordnades 2007, verksamhetsårets upplaga var alltså den fjärde. Omkring 400 filmintresserade sökte sig till Bio Rex i Glaspalatset i Helsingfors för att se både inhemska och utländska filmer, av vilka två var dokumentärer. I klassen för inhemska filmer var tävlingen hård men tremannajuryen utsåg *Kidventures* till den bästa. Filmen handlar om barns äventyr på Island i samband med ett nordiskt barnläger. Till publikens favorit korades komedin *Kolme miestä ja Britti mökillä* (Tre män och en britt på stugan). Standarden på de inhemska filmerna har skjutit i höjden och finländarna uppmuntras att göra mera filmer.

Festivalprogrammet var planerat med alla åldrar i åtanke men man ville speciellt beakta barnfamiljerna. Den amerikanska filmen *Ordinary Hero – The SuperDeafy Movie* handlar om en döv superhjälte och till alla barns förtjusning trädde skådespelaren **John Maucere**, som spelar superhjälten, överraskande fram på estraden när filmen var slut.

Under årens lopp har de olika kulturevenemangen, såsom Dövas riksomfattande kulturdagar, blivit allt populärare och viktigare för den teckenspråkiga publiken. Man har också eftersträvat att ordna evenemang oftare och enligt publikens önskemål. I framtiden är det en utmaning för både publiken och dövförbundets personal att tillsammans utveckla storevenemangen i en ny riktning och att söka sponsorer och samarbetspartner för dem.

Elina Pokki
kulturproducent

Invandrarna som habiliteringssekreterarnas kunder

Invandrarna har varit en del av habiliteringssekreterarnas grundläggande arbete i nästan 15 år. I början var de få och träffade knappt alls varandra. Den första egna träffen för dem ordnades i Ljusa huset år 2003. Syftet var att de skulle bekanta sig med kamratgruppen och underlätta integrering. På den tiden var den främsta orsaken att komma till Finland arbetet eller familjen.

Andelen döva invandrare som habiliteringssekreterarnas kunder har hela tiden vuxit. De flesta bor i huvudstadsregionen och Åbotrakten. Numera ingår i invandrargruppen också en liten andel kvotflyktingar och asylsökande. Habiliteringssekreterarna samarbetar med immigrationsmyndigheterna och mottagningscentralerna.

Veckoslutsträffarna som ordnas med ett eller ett par års mellanrum år har bibehållits som den enda tjänsten särskilt för invandrare. Målet för kurserna är fortsättningsvis att erbjuda kamratstöd och förmedla information. I övrigt får invandrare samma service som infödda döva finländare, var och en enligt sitt individuella behov.

Invandrarnas bakgrund och förmåga att anpassa sig varierar. Det innebär särskilda utmaningar då det gäller att kunna ge god service vid rätt tidpunkt. Invandrarnas behov av tjänster är störst strax efter att de har anlänt, då de inte ännu kan göra något på egen hand med hjälp av tolk. Det viktigaste för integreringen är att de lära sig finskt eller finlandssvenskt teckenspråk för att kunna sköta sina ärenden med tolk. Majoriteten av invandrarna inleder integreringen på Dövas folkhögskolas invandrarlinje. Habiliteringssekreterarna har därför ett tätt samarbete med folkhögskolan och invandrareleverna.

Invandrarna behöver mest information och hjälp i frågor som gäller t.ex. uppehållstillstånd och offentlig service. De kommer från väldigt annorlunda samhällen och kulturer och därför är servicestrukturen och tillvägagångssätten helt främmande för dem. Habiliteringssekreterarna hänvisar dem till rätt myndighet och informerar om samhällets service på teckenspråk eller genom andra kommunikationssätt, som ibland kan vara nog så innovativa. Att få informationen att gå fram är väldigt utmanande och därför har man tillsammans med olika aktörer utarbetat ViPat-portalen med tjänster för teckenspråkiga. Där finns information på flera språk och med internationella tecken.

En del döva invandrare har redan bott länge i Finland, de har finskt medborgarskap och har smultit in i både vårt samhälle och dövgemenskapen.

Mervi Nevalainen & Heli Mikkola
habiliteringssekreterare

Platsen är ledig för ungdomar

Finlands Dövas Förbunds ungdomsarbete ägnar sig åt intressebevakning som gäller barns och ungas fritid och välbefinnande samt organiserar olika slag av läger och evenemang. Ansvararet för ungdomsarbetet ligger på ungdomssekreteraren, med hjälp av ett ungdomsutskott som utses årligen.

För ungdomsarbetet var 2015 ett år av påverkan och förändring. Det bestod av samverkan med Barnombudsmannen, internationellt samarbete med andra organisationer, läger, medverkan i evenemang, värdskap för Dövas Nordiska Ungdomsråds möte och utbildning inom det internationella Avartti-programmet.

Genom penningautomatföreningen RAY:s program *Platsen är ledig* för anställning av unga arbetslösa, fick ungdomsarbetet två assistenter som i tio månader jobbade inom kulturproduktionens kulti-team tillsammans med ungdomssekreteraren och kulturproducenten. Assistenterna deltog utöver barn- och ungdomsevenemangen också i bl.a. seniorernas kulturevenemang, den teckenspråkiga filmfestivalen och den internationella dövveckans webbparty.

Ungdomsarbetet ordnade de traditionsenliga och mäktiga populära skidlägren i Ruka och Åre, av vilka det första arrangerades i samverkan med dövas idrottsförbund SKUL, organisationen LapCi och Hörselförbundet. Man ordnade också för första gången ett sportspäckat veckoslut för barn tillsammans med Dövas Servicestiftelse och LapCi.

Andra läger som arrangerades var t.ex. ett lantgårdsläger på Kannisto gård, ett cirkusläger i samarbete med Sorin sirkus och ett idrottsläger för åldersgruppen 13-17 år i Vierumäki. Utöver det deltog man i WFDYS ungdomsläger i Istanbul och det nordiska barnlägret på Island. På det senare spelade barnen sin egen äventyrsfilm *Kidventures*, som valdes till årets inhemska film på den teckenspråkiga filmfestivalen.

De riksomfattande teckenspråkiga ungdomsdagarna ordnades i Vasa med Östersjön som tema. Finlandssvenska teckenspråkiga barns rätt till sitt eget språk och sin egen kultur blev ett av ungdomsdagarnas centrala teman. I mötesresolutionen vädjade man för barns och ungas rätt till sitt eget språk och sin egen kultur och rätten att få undervisning på modersmålet. LYX-dagarna för åldersgruppen 13-17 år ordnades på Merimaja i Åbo med FN:s barnkonvention och påverkan som teman.

Noora Karjalainen
ungdomsarbetets assistent

Teckenspråkslagen trädde i kraft

Ett av Finlands Dövas Förbunds långsiktiga spetsprojekt, teckenspråkslagen, trädde i kraft i slutet av riksdagens mandatperiod 1.5.2015. Den nya separata lagen är en kortfattad allmän lag som syftar till att främja teckenspråkigas möjligheter att använda sitt modersmål och få information på sitt eget språk samt att öka myndigheternas kännedom om teckenspråken (det finska och det finlandssvenska teckenspråket) och teckenspråkiga som språk- och kulturgrupp. De materiella bestämmelserna om teckenspråksbrukarnas språkliga rättigheter ingår fortsättningsvis i lagstiftningen för olika förvaltningsområden. Justitieministeriet tillsatte i mars en samarbetsgrupp för teckenspråksfrågor för att följa upp hur teckenspråkslagen verkställs och vilken inverkan den har. I början av året trädde också en ny diskrimineringslag i kraft.

På Teckenspråksdagens seminarium 12.2 fastslog justitieminister **Anna-Maja Henriksson** att en kortfattad allmän lag kanske inte ännu fullt ut uppfyller alla förväntningar men såg den ändå som ett betydande steg framåt. Den nya allmänna lagen gör teckenspråkigas språkliga rättigheter synligare och bidrar till att de kan beaktas inom olika förvaltningsområden. För finlandssvenska teckenspråkigas del är den nya lagen särskilt betydelsefull eftersom det finlandssvenska teckenspråket är allvarligt hotat och i behov av omedelbara revitaliseringsåtgärder. Enligt ett utlåtande från riksdagens grundlagsutskott bör statsrådet övervaka att teckenspråkslagen fungerar i praktiken. På Justitieministeriet har man till och med lovat att vid behov dryfta nya ändringar av lagen.

Det är svåra tider just nu. Finland genomgår en ekonomisk recession och regeringen försöker hitta olika lösningar bland annat för social- och hälsovårdsreformen och för att förbättra sysselsättningen. Att främja teckenspråkigas språkliga rättigheter är utmanande eftersom man inom grundundervisningen och social- och hälsovården nödvändigtvis inte vill ordna med teckenspråkig service med hänvisning till brist på pengar eller resurser. På diskrimineringsombudsmannens byrå har man grunnat på hur teckenspråkigas språkliga rättigheter riktigt kan främjas då man inte har tidigare faktiska erfarenheter av diskriminering av exempelvis teckenspråkiga på olika livsområden.

På dövförbundet har man ändå förberett sig för dessa frågor. Personalen har lagt märke till att man på fältet har hyst en genuin oro för hur teckenspråkigas språkliga rättigheter i verkligheten kommer att tillgodoses. Kännedomen om de egna språkliga rättigheterna varierar bland teckenspråkiga och myndigheterna kan inte heller alltid nödvändigtvis ordna med rätt slags service. Får en äldre döv teckenspråkig service på serviceboendet? Har dagisbarnet någon i personalen som kan teckenspråk? Kan grundskolläraren teckenspråk? Reder en teckenspråkig åldring sig med diabetsvården?

Intressebevakning och påverkan är synnerligen viktigt just nu, då myndigheterna behöver undervisning för att till exempel kunna utvärdera servicen för teckenspråkiga. Teckenspråkiga behöver för sin del mera information och exempel på hur teckenspråkslagen tillämpas på deras olika livsområden.

Kaisa Alanne
utvecklingsdirektör

Utvecklingspolitikens superår tog en ny vändning

På teckenspråksenheten präglades år 2015 av förändring och utveckling. Enheten har fortsatt bedriva ett högklassigt expertarbete inom sina olika delområden: påverkansarbetet, forsknings- och ordboksarbetet, biblioteksverksamheten och utvecklingssamarbetet. Vi har sett härliga framgångar, som godkännandet av teckenspråkslagen, publiceringen av en sektion med finlandssvenskt teckenspråk i nätordboken Suvi, korpusarbetet och färdigställandet av handboken i teckenspråksarbete – och även fått tråkiga nyheter om nedskurna anslag för utvecklingssamarbete.

År 2015 skulle vara ett utvecklingspolitiskt superår. FN antog målsättningarna för en hållbar utveckling i vilka man nu för första gången fäster avseende vid personer med funktionsnedsättning och förbättrad jämlikhet. Dessutom utlyste EU år 2015 till utvecklingssamarbetets temaår. Superåret tog en helt annan vändning när Finlands nya regering meddelade om omfattande nedskärningar av anslagen för utvecklingssamarbete, som under de närmaste åren kommer att påverka också det utvecklingssamarbete som Finlands Dövas Förbund bedriver. Nedskärningarna drabbar inte ännu nästa års verksamhet så projektarbetet med att stöda dövförbundet och dövsamhället i åtta utvecklingsländer fortsätter ännu då.

Teckenspråksdagens seminarium ordnades för andra gången i Lilla parlamentet i riksdagen, nu i samarbete med riksdagens nätverk för teckenspråken. Seminariet är på god väg att bli en fin tradition och ett viktigt forum för att främja aktuella frågor. Sådana var denna gång teckenspråkslagen, som var under behandling i riksdagen, och social- och hälsovårdsreformen. Seminariet var fullsatt och i publiken fanns en stor mängd representanter för teckenspråksgemenskapen, beslutsfattare, tjänstemän och riksdagsledamöter samt företrädare för skolor och medborgarorganisationer. Ett konkret resultat av seminariet var justitieminister **Anna-Maja Henrikssons** förslag att bilda en samarbetsgrupp för teckenspråksärenden. På seminariet överräcktes också hederspriset Årets teckenspråksbragd 2014 till riksdagsledamoten **Mikaela Nylander** för hennes aktiva insatser med att främja teckenspråkens ställning både i riksdagen och i andra sammanhang.

I och med riksdagsvalet byttes en medlem i teckenspråksnätverket ut, de flesta av nätverkets medlemmar återvaldes. Även om regeringsprogrammet inte denna gång nämnde teckenspråket på grund av en snävare utformning, kunde Finlands Dövas Förbund glädja sig åt att det i riksdagen finns många riksdagsledamöter med gedigen kunskap om vårt område och, vilket är historiskt, två ledamöter som är barn till döva föräldrar (coda). Under årets lopp fortsatte förbundet diskussionen med teckenspråksnätverket om de frågor som också teckenspråksseminariet behandlade, dvs. teckenspråkslagen och social- och hälsovårdsreformen.

I slutet av året kom ett rekordstort antal asylsökande till Finland och bland dem också döva, både vuxna och barn. De sociala medierna bevisade sin kollektiva styrka när aktiva inom teckenspråksgemenskapen informerade om de asylsökandes situation. Folk donerade kläder och leksaker och ställde upp som frivilliga med insatser av olika slag. Finlands Dövas Förbund följer med läget. Vi har haft kontakt med Migrationsverket och framfört önskemålet att alla döva asylsökande placeras på samma asylmottagning, dels för att servicen ska vara lättare tillgänglig för dem och dels för att de då kan kommunicera sinsemellan och få kamratstöd av varandra. Ett stort tack till alla som deltog i det här talkot!

Laura Pajunen
chef för teckenspråksenheten

Korpus- och SignWikiprojektet avslutades

Det treåriga Korpus- och SignWikiprojektet (2013–15) slutfördes med verksamhetsåret och resultaten står nu till fritt förfogande på nätet.

I november offentliggjordes en Kipo-korpus* som ett nytt redskap för forskning och undervisning i finskt teckenspråk. Korpusen utgör det första öppna, lingvistiskt kodade materialet (2,5 timmar, ca 16 000 teckeninserter) i finskt teckenspråk. Varje tecken har fått en individuell kod (id-gloss). Med hjälp av den kan man söka fram alla förekommande former av ett visst tecken och se till exempel hur tecknet eventuellt förändras då det används i olika sammanhang eller vilka olika betydelser ett och samma tecken har. Korpusmaterialet är placerat i Språkbanken som upprätthålls av IT-centret för vetenskap, CSC. Sökningar görs via Språkbankens LAT-tjänst (<https://lat.csc.fi>) och man kan också ladda ned materialet på sin egen dator.

För att komplettera och utveckla wikiordböckerna i våra teckenspråk har talkoarbete haft en central roll. Vi har alltså gått in för att involvera språkbrukarna själva i processen. Småningom har den webbplats som år 2013 byggdes upp på SignWiki-plattformen etablerat sin plats i språkgemenskapen. Sidorna för finskt teckenspråk (<http://finsl.signwiki.org/>) innehåller över 3 700 teckensidor, med sammanlagt ca 7 000 teckenvideor. Tecknen framförs av drygt 40 personer och de olika sidorna har klickats fram omkring 990 000 gånger. De populäraste teckenkategorierna är vardagsuttryck och sport.

I samband med revitaliseringen av det finlandssvenska teckenspråket, som klassas som allvarligt hotat, har wikiordboksarbetet en viktig roll. Att beskriva tecknen och få dem publicerade i ordboken (<http://finssl.signwiki.org/>) har gett den lilla språkgruppen en energispruta och trots att färre deltagare har ingått i den finlandssvenska talkogruppen än i den finska har man fått ihop 680 teckensidor och omkring 1 000 teckenvideor. Antalet teckenaktörer är fem och olika sidor har sökts fram 138 000 gånger. Tecknen för veckodagar och månader är de som har intresserat flest besökare.

Korpus- och SignWikiprojektet drevs gemensamt av Finlands Dövas Förbund och humanistiska yrkeshögskolan Humak, med Konestiftelsen som huvudfinansiär. Korpusarbetet fick medel också från FIN-CLARIN. År 2016 överförs huvudansvaret för att upprätthålla SignWiki-webbplatsen till Finlands Dövas Förbund, som också äger Kipo-korpusen.

Leena Savolainen
forskare

*Förkortningen Kipo står för Suomen viittomakielten kielipoliittinen ohjelma, Språkpolitiska programmet för teckenspråken i Finland.

Förnyelse gav kommunikationen en kick

Under förbundets 110-årsjubileumsår belyste kommunikationsenheten den enorma betydelse som förbundet har haft i att förbättra teckenspråkiga dövas situation, i både det finländska samhället och internationellt. Informationen betonade speciellt teman med anknytning till intressebevakning. Fallen av diskriminering av teckenspråkiga vid antagningen till olika studieplatser fick stor publicitet i medierna. Informationen fokuserade också på den nya teckenspråkslagen som trädde i kraft samtidigt. Jubileumsåret kulminerade i den internationella dövveckans webbparty, som direktsändes över nätet och kunde ses i hela landet och även utomlands.

Kommunikationsenhetens utvecklingsprojekt slutfördes och etablerades för att betjäna målgrupperna. Omarbetningen av webbtjänsterna ökade användarvänligheten och tillgängligheten. Det teckenspråkiga innehållet fick en mera framträdande plats på nätet. Samtidigt befäste det prisbelönta Teckenspråkiga biblioteket sin ställning som ett centralt forum för mångsidigt teckenspråkig material. Förnyandet av inspelningsstudion möjliggjorde ett kvalitetsmässigt steg framåt och samtidigt införde man också nya produktionsätt och program. De sociala mediernas betydelse ökade över huvudtaget men särskilt i samband med 110-årskampanjen. Dövas tidskrift fyllde sin funktion som gemenskapens tidning och gav nyhetsflödet en bredare bakgrund.

Inom den bit av kommunikationen som är inriktad på att förbättra tillgången till information tog vi oss an invandrarfrågor, diskriminering, tillgången till tjänster och teckenspråkets ställning, Andra aktuella teman var riksdagsvalet, frågor kring identitet och medvetenhet samt finlandssvenska teckenspråkigas situation. Kulturella teman fick också stort utrymme. Beträffande utvecklingssamarbetet sammanställde vi av material från Dövas världskongress informationsblock om förbundets utvecklingssamarbete till Dövas tidskrift och förbundets webbplats. Under året samarbetade vi med bland annat Yles barnprogram och deltog i planeringsmöten gällande Yles teckenspråkiga program.

I samband med förbundets organisationsreform och balansering av ekonomin krävdes kommunikationsenhetens insatser både för intern och extern information. Också det årliga understödet till kommunikationen minskade, vilket påverkade verksamhetsförutsättningarna. Organisationen omarbetades för kommunikationens del så att administration och kommunikation år 2016 bildar en gemensam verksamhetsprocess. Reformerna tillmötesgår både finansiärernas önskemål och en evalueringsutveckling.

Antti Mäkipää
chef för kommunikationsenheten

Plock ur informationsverksamheten

- År 2015 noterade Finlands Dövas Förbunds webbplats www.kuurojenliitto.fi 173 197 besök (197 444) och totalt besöktes 492 931 sidor (639 847). Andelen mobilanvändare ökade med 20 procent (60) och andelen surfplattanvändare med åtta procent.
- På webbplatsen publicerades sammanlagt 471 videoklipp, som sågs av omkring 42 000 tittare. Direktsändningarna uppgick till 63 (72) timmar. Dövas videos dvd-skivor omfattade sex programpaket på sammanlagt 317 timmar.
- Distributionen av Dövas tidskrift (prenumerationer och gratisexemplar) uppgick till 1 094 (1 069) ex. av vilka 1 029 var prenumerationer. Tidningen utkom med fem nummer.
- Förbundets Facebooksida hade vid årsskiftet 2 584 (2 140) gilla-markeringar. Förbundets verksamhetsledare följdes aktivt på Twitter.
- Förbundet förde fram olika teckenspråksteman på den multikulturella festivalen *Världen i byn*.

**Inom parentes siffrorna för år 2014*

Teckenspråkiga biblioteket fick internationellt pris

Teckenspråkiga biblioteket öppnade i oktober 2014. År 2015 var målet att etablera verksamheten, söka samarbetspartners, producera material, göra tjänsten bättre känd och att nätverka med landets andra allmänna bibliotekstjänster. Material producerades tillsammans med både dövförbundets kommunikationsenhet, Yle och enskilda programmakare. Biblioteket publicerade också dikter som dess kunder själva hade skapat.

Lejonparten av bibliotekets material är försett med text eller tal på finska. Inom materialproduktionen tänkte man framför allt på barnen. Med hjälp av ett stipendium som biblioteket fick digitaliserades teckenspråkiga smalfilmer i samarbete med Dövas museum. Biblioteket kallades också till en arbetsgrupp som utarbetar tillgänglighetsprinciper för Finlands allmänna bibliotek. I sin marknadsföring använde Teckenspråkiga biblioteket sig av sociala medier både allmänt och inom teckenspråksgemenskapen.

Årets höjdpunkter utgjordes av priset Jodi Awards som tilldelades Teckenspråkiga biblioteket för arbetet med att främja tillgängligheten samt en inbjudan till den nionde European eAccessibility-konferensen i Paris för att presentera verksamheten.

Bibliotekets verksamhet i siffror: antalet titlar ökade under året med 130 och är nu över 400, kunderna är 26 000 och antalet kundbesök nästan 49 000. Videorna har öppnats totalt 143 000 gånger och årets populäraste video blev den teckenspråkiga översättningen av det finska eurovisionsbidraget *Aina mun pitää*, som klickades fram närmare 9 000 gånger.

Det första hela verksamhetsåret visade genom respons och besökarantal att Teckenspråkiga biblioteket behövs som en del av landets biblioteksnät.

Riitta Vivolin-Karén
producent

Förvaltningsberättelse 2015

Finlands Dövas Förbunds inkomster uppgick år 2015 till 7 783 279 euro och utgifterna till 7 708 708 euro. Kostnadsstrukturen bantades under år 2015 ned märkbart genom att förbättrad processerna och ekonomikontrollen och ta fram nya uppföljningsmodeller. Prognosen för räkenskapsperioden 2015 pekade mot ett stort underskott, -350 000 euro, som vi genom olika åtgärder under räkenskapsperioden lyckade få ned till 74 571 euro. Understöden från RAY blev inte som man hade planerat, vilket ledde till att förbundet tvingades gripa till samarbetsförhandlingar två gånger under året. Efter förhandlingarna lades ekonomiförvaltningssystemen om och ekonomiförvaltningen utkontrakterades i samband med övergången till en ny processororienterad organisation. Funktionerna inom administration och ekonomiförvaltning skars ned med fem årsverken. Arbetet med att utveckla och förankra den nya processorganisationens arbetsmetoder fortsätter kraftfullt år 2016.

Vid resultaträkningen har avskrivningar på 78 847,03 euro beaktats. Finlands Dövas Förbund är fortsättningsvis skuldfritt och balansen stabil. I framtiden utgör trycket på förändringar beträffande statsfinansieringen en utmaning men förbundet har försökt föregripa förändringarna vid planeringen av verksamheten 2015.

Finlands Dövas Förbunds koncern består av dövförbundet, Fastighets Ab Ljusa huset och KL Support Ab. Koncernens intäkter var 8,3 miljoner euro och resultatet 242 777,23 euro. KL Support Ab fortsätter med uthyrningen av texttelefoner och bolagets verksamhet är stabil efter de företagsomstruktureringar som gjordes 2014. Omsättningen var 249 061,98 euro och resultatet 75 578,34 på plus. Fastighets Ab Ljusa husets omsättning uppgick till 1 162 143,23 euro och rörelsevinsten till 57 477,11 euro. Fastighetsbolaget tillhandahåller ikt- och fastighetstjänster till de organisationer och intressegrupper som verkar i Ljusa huset. Humanistiska yrkeshögskolan Humak är förbundets delägda bolag med en ägarandel på 28,6 procent, som för koncernresultatets del innebär 61.130,37 euro. Humak är en internationell högskola som är specialiserad på teckenspråkig kultur, dövgemenskapen, multimodal tolkning och interkulturell kommunikation. Samarbetet mellan Humaks och Finlands Dövas Förbunds olika funktioner har ytterligare befasts.

Raija Jokila
administrativ direktör

Personalberättelse 2015

Personalenhetens grundläggande uppgift är att stå för Finlands Dövas Förbunds interna stödtjänster beträffande anställningsärenden, personalutveckling, interna tolk- och översättarservice samt arbetarskydd.

Kollektivavtalet för organisationerna i socialbranschen var giltigt perioden 1.3.2014–31.1.2015. En förlängning av avtalsperioden förutsatte att centralorganisationerna sommaren 2015 skulle enas om lönejusteringarna för den andra avtalsperioden. Minimilönerna enligt kollektivavtalet för organisationerna i socialbranschen höjdes 1.7.2015 med 0,4 % enligt centralorganisationernas avtal om sysselsättning och tillväxt.

Mandatperioden för dövförbundets förtroendemän löpte ut vid årsskiftet. Efter förrättat val byttes den ena förtroendemannen och förtroendemännens nya mandatperiod inleddes i början av år 2015.

Antalet årsverken uppgick år 2015 till 97. Det var sex årsverken mera än året innan. Under året inleddes tio nya anställningar och 18 anställningar avslutades. Arbetsavtal slöts med 35 anställda. De nya anställningarna gällde nya projekt och påkallades också av behovet av vikarier. En del visstidsanställningar förlängdes också.

Sjukfrånvaron har följts upp och en sammanfattning av uppföljningen gjordes för ledningsgruppen och cheferna enligt modellen för tidigt ingripande. År 2014 var frånvaroprocenten 4,14 för förbundets hela personal. Förhandsuppgifterna för 2015 antyder att sjukfrånvaron fortsättningsvis minskar. Personalen uppmuntrades att motionera med hjälp av motions- och kultursedlar och på våren ordnade Ljusa huset sin traditionella friluftsdag. För personalen arrangerades också vattengymnastik med instruktör.

Företagshälsovårdstjänsterna konkurrensutsattes i slutet av 2014 och anbudstävlingen vanns av läkarcentralen Mehiläinen, som vi började samarbeta med 1.2.2015. I mars och maj hade vi möten med företagshälsoteamet på Mehiläinens Forumenhet. Man tog i fråga om ledarskapsutbildningen upp planeringen av hur svåra frågor ska föras på tal. Tolkteamet besökte Mehiläinen i maj för att orientera personalen i användningen av teckenspråkstolk. Med anledning av samarbetsförhandlingarna ordnades för personalen på Finlands Dövas Förbund två föreläsningar av företagshälsopsykologen. Föreläsningarna sändes direkt över nätet så att också regionpersonalen kunde se dem.

I slutet av året ordnades val av arbetarskyddskommission och den nya kommissionen inleder sitt treåriga mandat 1.1.2016. Arbetarskyddskommissionen hade fyra möten under verksamhetsåret.

Personalen har erbjudits undervisning i teckenspråk, de nyanställda i samband med introduktionskursen och den gamla personalen i form av språkvård. Kurserna har ordnats i samarbete med Dövas folkhögskola, i enlighet med förbundets utbildnings- och språkpolicy.

Ari Pokkinen
personalchef

Personalstatistik 31.12.2015

I slutet av år 2015 hade Finlands Dövas Förbunds koncern totalt 91 anställda:

- Finlands Dövas Förbund rf 73
 - Dövas Folkhögskola 10
- KL Support Ab 2
- Fastighets Ab Ljusa huset 6

Antalet anställda på Finlands Dövas Förbund minskade med nio personer jämfört med föregående år.

Av Finlands Dövas Förbunds (FDF, folkhögskolan) anställda var (63) 76 procent kvinnor och (20) 24 procent män. Könsfördelningen i personalen är samma som år 2014.

Personalens genomsnittsålder 2010-2015

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Genomsnittsålder, kvinnor	45 år 5 mån	46 år 8 mån	46 år 8 mån	46 år 6 mån	45 år 11 mån	47 år 8 mån
Genomsnittsålder, män	49 år	48 år 5 mån	48 år 5 mån	48 år 8 mån	49 år 4 mån	51 år 9 mån

Genomsnittsåldern för hela personalen (FDF, folkhögskolan) var 48 år och 8 månader. Snittåldern för män steg till 51 år och 9 månader och snittåldern för kvinnor steg till 47 år och 5 månader.

I slutet av år 2014 var anställningsförhållandets längd i medeltal 12 år och 5 månader.

Anställningarnas längd på Finlands Dövas Förbund har varit ganska långa. I slutet av 2015 var den genomsnittliga längden på ett arbetsförhållande 13 år och 3 månader. I slutet av året hade den längsta anställningen varat i 37 år och 4 månader. Sex personer hade varit anställda över 30 år.

Anställningens art i procent åren 2010-2015

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Ordinarie heltid	77 %	77 %	81 %	75 %	71 %	79 %
Ordinarie deltid	5 %	10 %	15 %	10 %	14 %	7 %
Tidsbestämd heltid	14 %	11 %	2 %	13 %	11 %	11 %
Tidsbestämd deltid	4 %	2 %	2 %	2 %	4 %	3 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Andelen döva respektive hörande anställda åren 2010-2015

procent	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Döva	40	40	40	42	40	43
Hörande	60	60	60	58	60	57
	100	100	100	100	100	100

Andelen döva anställda har ökat jämfört med år 2014.

Berättelser väcker bidragsgivarnas intresse

År 2015 kom merparten av insamlingsverksamhetens intäkter från de åtta brevkampanjer som genomfördes. I kampanjbrevnen fokuserade vi på dövas erfarenheter och berättelser och presenterade genom dem förbundets verksamhet för bidragsgivarna.

Nya regelbundna bidragsgivare rekryterades både genom webbplatsen *Lahja joka näkyy* och vårens månadsdonatorkampanj. Andelen regelbundna bidragsgivare har tyvärr visat en minskande tendens efter direktbetalningsreformen. Bidragsgivarna har känt sig främmande inför det nya betalningssättet och många har låtit bli att göra den bekräftelse i nätbanken som krävs för att aktivera betalningsavtalet.

På medelanskaffningens webb- och Facebooksidor publicerades information om dövhet, teckenspråk och förbundets verksamhet. Särskilt berättelserna om utvecklingssamarbetet i Kambodja, Gambia och Uganda väckte intresse. Medelanskaffningens webbplats *Lahja joka näkyy* upptogs på våren i välgörenhetsprogrammet Google Ad Grants. Genom det får vi rejält med gratisreklam och synlighet.

Samkampanjen *Hyvä testamentti*, som lanserades i januari, gick ut på att uppmana finländarna att upprätta testamenten. På kampanjens webbplats HT finns information om hur man gör och möjlighet att ställa frågor till en jurist som är expert på området. På webbplatsen finns också information om de organisationer som deltar i kampanjen, bland dem Finlands Dövas Förbund.

I samband med riksdagsvalet i april ordnades insamlingen *En liten gest* tillsammans med 18 nationella hälso- och handikapporganisationer. Tjugo av Finlands Dövas Förbunds medlemsföreningar deltog i bössinsamlingen.

År 2016 för med sig en ny verksamhetsmiljö och förhoppningsvis även en allt starkare gemensam satsning på förbundets insamlingsverksamhet. Man måste vara nyfiken och alert i fråga om de förändringar och trender som påverkar medelanskaffningen så att den också i framtiden kan behålla sin betydande roll i att möjliggöra Finlands Dövas Förbunds värdefulla arbete.

Ett varmt tack till alla som har stött oss! Utan er hade vi inte lyckats så här bra och på så många olika plan.

Eija Tiainen
kampanjplanerare

Ledningsgruppen och förtroendeorganisationen

Förbundsmötet

Finlands Dövas Förbunds förbundsmöte sammanträdde i Helsingfors 6–7.6.2015. Sammanlagt företrädde 30 medlemsföreningar av 40 delegater

I sin resolution uttryckte förbundsmötet oro för hur döva ska få en arbetskarriär eftersom förbundet fått rapporter om diskriminering av döva i samband med antagning till studier, vid anställning och på arbetsplatser. Myndigheterna, arbetskraftsservicen, läroanstalterna och arbetsgivarna spelar avgörande roller när det gäller att motverka diskriminering. Genom fördomsfrihet går det, ofta med mindre specialarrangemang än man allmänt tror, att för döva öppna dörren till studie- eller arbetslivet.

Dövförbundet betonar Myndigheternas skyldighet att aktivt främja likvärdighet. Till detta förpliktigar också den nya diskrimineringslagen, teckenspråklagen samt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Särskilt viktigt är det att säkerställa att tolkningstjänsterna fungerar och håller hög klass, både i studie- och arbetsliv.

För att inom arbetskraftsservicen säkerställa sakkunnig rådgivning och handledning behövs personal som är insatt i frågor som rör dövhet och teckenspråkighet. Det är viktigt att också teckenspråkiga döva företagare får det stöd och den rådgivning de behöver. Teckenspråkiga döva är, som alla andra, en resurs i arbetslivet.

För att främja sysselsättningen av döva bör man göra en omfattande utredning av dövas ställning på arbetsmarknaden och utarbeta ett åtgärdsprogram för att förbättra den.

I de fem framställningar som förelades förbundsmötet ville medlemsföreningarna fästa uppmärksamhet vid bl.a. arbetslösheten bland döva och praxis i samband med tolkningstjänsterna.

Styrelsen

Finlands Dövas Förbunds styrelse sammanträdde fem gånger under verksamhetsåret.

På förbundsmötet i juni återvaldes **Jaana Aaltonen**, speciallärare och ped. mag. från Åbo. Som styrelsens vice ordförande fungerade **Nina Sivunen**, projektforskare och ped. kand. från Jyväskylä.

Styrelsens övriga medlemmar var lektor och ped.mag. **Outi Ahonen** från Jyväskylä, **Elna Blundin**, teckenspråksinstruktör från Vasa, hum. kand **Cecilia Hanhikoski** från Helsingfors, it-koordinator **Johan Hedrén** från Vanda, merkonom **Katja Katila** från Reso, merkonom **Jari Kärkkäinen** från Jorois, lektor och ped. mag. **Juha Oksanen** från Kuopio samt **Sanna Paasonen**, utbildare och ped. mag. från S:t Michel.

Av dem som stod i tur att avgå återvalde förbundsmötet Cecilia Hanhikoski från Helsingfors. Johan Hedrén och Katja Katila avgick. Som nya styrelsemedlemmar **Salla Lähteenmäki**, invaldes tradenom (YH) och redaktör från Hausjärvi och verksamhetsledare **Jari Malkamäki** från Yläjärvi.

Ledningsgruppen

Ledningsgruppen utgjordes av verksamhetsledare **Markku Jokinen**, servicedirektör **Päivi Lappi**, administrativa direktören **Raija Jokila** och utvecklingsdirektör **Kaisa Alanne**. Direktörernas gemensamma uppdrag var att ansvara för att förbundet till alla delar fullföljer sin grundläggande uppgift och för att de anslutna organisationerna är kopplade till förbundets verksamhet. Förbundets långvarige administrativa direktör **Markku Torniainen** gick i pension i början av året.

Ledningsgruppens medlemmar deltog genom styrelserna i verksamheten i koncernens dotterbolag.

Dövas folkhögskola 2015

För de långa linjerna vid Dövas folkhögskola gjordes vissa mindre förändringar år 2015. Starten för teckenspråkslinjen för hörande flyttades för att bättre samverka med intagningen till humanistiska yrkeshögskolan Humak. Tanken var att de som inte kommit in på tolklinjen då smidigt skulle kunna börja studera teckenspråk vid folkhögskolan. Många av dem som studerat på teckenspråkslinjen har senare inlett t.ex. just tolkstudier eller fått jobb som krävt kunskaper i teckenspråk.

Inom invandrarutbildningen förberedde vi oss för att ordna kurser också för studerande med nedsatt hörsel. Vi gjorde också ett erbjudande till Migrationsverket om att utbilda flyktingar. Som nyhet införde vi en linje för kompletterande utbildning. Den är särskilt riktad till teckenspråkiga som behöver bygga på sina färdigheter för arbets- och studiemarknaden. Det finns ett klart behov av linjen, fastän många studerande har haft svårt med finansieringen av studierna. Vi har i någon mån kunnat stöda dem med hjälp av studiesedlar. Mer än tidigare har vi också planerat studierna så att alla högskolans linjestuderande har arbetat tillsammans. Det har gett studerandena såväl samhörighet som värdefulla erfarenheter av olika människor och kulturer och ömsesidig språkinläring. På hösten deltog studerandena i Näsdagens kampanj genom att i Kampen samla in pengar för barn i utvecklingsländerna och i Ljusa huset ordnade de ett eget jippo.

Kursverksamheten har haft något färre studerande än tidigare och andelen samarbetskurser var också mindre än vanligt. Kurserna riktas dels enligt de utbildningsbehov teckenspråkiga har och dels enligt hörande som studerar teckenspråk eller annan teckenkommunikation. Under det gångna året hade vi t.ex. annat ett kursblock om dövkultur som också innefattande möjligheten att avlägga kurser vid Humaks öppna yrkeshögskola.

Beträffande kursutbudet har vi också mer allmänt fortsatt samarbetet med både Humak och Jyväskyläs öppna universitet och på det sättet skapat bättre möjligheter för studerandena att fortsätta med högskole- och universitetsstudier. Även i fråga om lokaliteterna har det goda samarbetet med Humak fortsatt. Utanför hörselområdet har vi samarbetat med bl.a. Plan International och Mannerheims barnskyddsförbund.

Landets allmänna ekonomiska belägenhet har alltså påverkat också studerande vid Dövas folkhögskola. Det har varit svårare att till studierna knyta studerande som själva betalar för dem. Prestationerna för år 2015 ser därför ut att landa på kring 1 300 studerandeveckor.

Isa Biese
prorektor

Koncernbolagen

KL Support

Den inkråmsaffär som i slutet av 2014 gjordes med Audenta Oy gav resultat och KL Supports resultat utvisade vinst under räkenskapsperioden. Bolaget har haft en person i stadigvarande arbete. Därtill har man vid behov köpt utomstående arbetskraft för t.ex. administrativa uppgifter och kundarbete. Bolagets verksamhet har främst omfattat uthyrning av texttelefoner. Trots den stabila ekonomiska situationen har mängden hyrkunder fortsatt minska. Bolaget bytte verkställande direktör under räkenskapsperioden.

Fastighets Ab Ljusa huset

Ljusa huset producerade för organisationernas del servicen inom fastighetsunderhåll, kundtjänst, telefonväxel och informationsteknik samt erbjöd företag och sammanslutningar konferenstjänster. Fastighetsbolaget administrerade också den landsomfattande texttelefonförmedlingen, som finansieras av penningautomatföreningen RAY. Finlands Dövas Förbund rf äger 54,8 procent av aktierna i Fastighets Ab Ljusa huset. Övriga aktieägare är Hörselförbundet (43,1 procent), Dövas servicestiftelse (1,4 procent) och Hörselskadade barns föräldraförbund (0,7 procent). Fastighetsbolagets personal bestod av sex personer.

De anpassningsåtgärder som år 2013 inleddes i fråga om ekonomi och funktioner avslutades under verksamhetsåret. Enligt avtal med DNA infördes på it-sidan MPLS-nät och datatjänster. Man började också granska HelpDesk/ServiceDesk- och datacentertjänsterna för att förnya dem.

Yttertaksarbetet, fönstertätningarna och målningen av fönsterkarmarna på sydsidan, som inleddes 2014, blev klart under verksamhetsåret.

Finlands Dövas Förbunds representanter och av samarbetspartnerna utnämnda medlemmar i olika organisationer år 2015

<i>Organisation</i>	<i>Representant/kontaktperson</i>
Abilis-stiftelsen - styrelsen	Liisa Kauppinen
Ansvarsfullt donerande rf (Ando) - styrelsemedlem	Eija Tiainen
Arbetarnas museiförening rf - styrelsen 2015-2017	Pirkko Selin-Grönlund
Boendeservicestiftelsen Aspa - styrelsen 2014 - 2015	Päivi Lappi Markku Tornainen/Raija Jokila (ersättare)
Centralförbundet för barnskydd - delegationen förebyggande arbete 2014 – 2015 och internationellt barnskydd 2011-2013	Helena Torboli
Centralförbundet för de gamlas väl rf - fullmäktige 2012 – 2015	Päivi Lappi
Centralförbundet för studieverksamhet	Börje Hanhikoski
Delegationen för språkarenden - ordinarie expertmedlem 2012 – 2015	Kaisa Alanne
Design for All - EDeAN (det europeiska nätverket) - det finländska nätverket	Marika Rönnerberg Marika Rönnerberg
Dövas mission rf	Maija Pulkkinen
Dövas Nordiska Råd (DNR)	Markku Jokinen Jaana Aaltonen
Dövas Nordiska Ungdomsråd (DNUR)	Juha Vahtera av ungdomsutskottet utsedd medlem
Dövas Servicestiftelse - styrelsen - förvaltningsrådet - Junior-programmets stödgrupp - POVERI, stödnätverk för sysselsättning av döva och dövblinda; styrgruppens ordförande 2012 – 2015	Börje Hanhikoski Kaisa Alanne, Markku Jokinen Seppo Mertanen Kaisa Alanne, Markku Jokinen
En liten gest - insamlingsarbetsgruppen	Katja Repo

EUD:s IKT-grupp	Mikko Palo
European Society for Mental Health and Deafness	Helena Torboli
European Union of the Deaf (EUD)	Markku Jokinen Kaisa Alanne (ersättare) av styrelsen utsedd mötesrepresentant
European Union of the Deaf Youth (EUDY)	Juha Vahtera
Fastighets Ab Ljusa huset - bespisningsutskottet - arbetsgruppen för texttelefonförmedlingen - styrelsemedlem - styrelsemedlem	Raija Jussilainen Virpi Thurén och Johan Hedrén Ari Pokkinen Markku Tornainen/Raija Jokila
FDPI ry (den internationella handikapporganisationens Finlandssektion) - styrelsen	Kaisa Alanne
Fimeas arbetsgrupp för utveckling av läkemedelsinformation för läkemedelsanvändarna	Marika Rönnerberg Virpi Thurén (ersättare)
Finlands folkshögskoleförening	Timo Heinola
Finlands Svenska Handikappförbund (FSH)	Johan Hedrén
Finlandssvenska teckenspråkiga rf:s språkutskott - Språkplansgruppen	Karin Hoyer
FINSE (Finlands nätverk för stödd sysselsättning)	Börje Hanhikoski
Finlands ungdomssamarbete Allians	Juha Vahtera
FPA:s samarbetsforum	Sanna Paasonen Marika Rönnerberg (ersättare)
Handikappforum - påverkarnätverket - sysselsättningsgruppen	Markku Jokinen Marika Rönnerberg Börje Hanhikoski
Handikapporganisationernas kvinnonätverk	Helena Torboli Maija Pulkkinen (ersättare)
Humanistiska yrkeshögskolan - Humak Oy	Timo Heinola
Hörsselförbundet rf - arbetsgruppen för främjande av textning	Marika Rönnerberg

	Antti Mäkipää (ersättare)
ICSW (The International Council of Social Welfare)	Päivi Lappi
Institutet för de inhemska språken - Språknämnden för finländska teckenspråk (1.6.20012 - 31.5.2015)	Leena Savolainen, sekreterare Karin Hoyer, sekreterare
Kehys ry (representerar Samverkan inom funktionsnedsättning rf) - styrelsen 2014 – 2015	Laura Pajunen
KL-Support Ab - styrelsen - styrelsen - styrelsen - styrelsen	Markku Jokinen Jaana Aaltonen Päivi Lappi Markku Torniainen/Raija Jokila
Kommunikationsministeriet - uppföljningsgruppen för ett tillgängligt informationssamhälle	Kaisa Alanne Marika Rönnberg (ersättare)
Kommunikationsverket - HF-standardiseringsgruppen	Kaisa Alanne
Kulturföreningen Finlands EUCREA ry	Elina Pokki
Kultur ger hälsa och välfärd-nätverket	Helena Torboli
Kvinnorganisationernas centralförbund	Helena Torboli Maija Pulkkinen (ersättare)
Kyrkostyrelsen - delegationen för kyrkans handikapparbete 2012 – 2016	Annukka Hiekkänen
Kynnys ry	Päivi Lappi
Ljusa husets IKT-utskott	Markku Torniainen/Raija Jokila Börje Hanhikoski Maarit Saarelainen (ersättare)
Medborgararenan rf	Aliisa Lehtonen
Människorättsdelegationen, Människorättscentret (2012 – 2016)	Markku Jokinen
Nordens välfärdscenter NVC (Nordic Centre for Welfare and Social Issues)	Päivi Lappi
Nordisk Audiologisk Selskap	Markku Jokinen

Nordiskt nätverk för språkvårdare i teckenspråk

- Arbetsgruppen för nätinformation om de nordiska teckenspråken
- Korpusutskottet

Karin Hoyer
Leena Savolainen

Nuorisotutkimusseura

Juha Vahtera

Penningautomatföreningen RAY

Markku Jokinen
Markku Torniainen/Raija Jokila

Pohjola-Norden

(Centralförbundet för folkligt nordiskt samarbete)

Markku Jokinen
Kaisa Alanne

Reilu Palvelu ry

Päivi Lappi

Riksdagens nätverk för teckenspråken

Kaisa Alanne

Rådet för specialbibliotek

Ilona Leppänen

Samverkan inom funktionsnedsättning rf

- styrelsemedlem
- styrelsesuppleant

Kaisa Alanne
Katarina Butera

Satakieliohjelman

- styrgruppen

Jaana Aaltonen
Pirkko Selin-Grönlund, ersättare

Selkokeskus

- delegationen
(2014 – 2015)

Ilona Leppänen
Pirkko Selin-Grönlund, ersättare

Sininauhaliitto

- stödtjänster inom handikappmissbrukarvården,
Vapa-ansvarig

Susanna Helminen

Skattebetalarnas centralförbund

Maarit Saarelainen

Sosiaalialan Työntajaja- ja Toimialaliitto

- kontaktperson

Markku Torniainen/Raija Jokila

SOSTE ry, Finlands social och hälsa rf

- fullmäktige (2012 – 2015)
- evalueringsnätverket
- nätverket för internationella frågor
- organisationernas utbildningsnätverk
- nätverket för organisationschefer
- nätverket för organisationernas kommunikationspersonal
- nätverket för organisationsfinansiering
- nätverket för inläring av experimentell kommunikation
- barnens hälsoforum

Markku Jokinen
Markku Jokinen
Kaisa Alanne
Kaisa Alanne
Börje Hanhikoski
Päivi Lappi, Börje Hanhikoski (ersättare)

Antti Mäkipää
Markku Torniainen/Raija Jokila

Tiina Vihra
Helena Torboli

- metodforum	Laura Pajunen
- nätverket för patient- och folkhälsoorganisationer (POTKA)	Päivi Lappi
- nätverket för sysselsättning	Börje Hanhikoski
- nätverket för välfärd och hälsa bland äldre	Päivi Lappi
SOVATEK-stiftelsen	
- delegationen 2013-2016	Börje Hanhikoski
- styrelsesuppleant	Börje Hanhikoski
Soveltavan kielentutkimuksen keskus (SOLKI)	Kaisa Alanne
Stödstiftelsen för funktionshindrade barn och ungdomar	
- YTRY-samarbetsgruppen	Helena Torboli
Suomen audiologian yhdistys	
- Finlands audiologiska förening ry	Katja Katila
Suomi.fi-portalens användargrupp	Sanni Kostainen
Teckenspråkscentrum/Jyväskylä universitet	
- delegationen	Markku Jokinen Karin Hoyer Leena Savolainen
Tidskrifternas förbund	Jaana Aaltonen Antti Mäkipää
Tolkverksamhetens samarbetsgrupp	Sanna Paasonen (rösträtt) Virpi Thurén (rösträtt) Marika Rönnerberg
Utbildningsstyrelsen	
- examensnämnden för ungdoms- och fritidsinstruktion (2013-2016)	Pirkko Selin-Grönlund
Utrikesministeriets koordinationsgrupp för internationell handikappolitik	Markku Jokinen
Valinsamlingsdelegationen	Eija Tiainen
VAMYT, riksdagens samarbetsgrupp för handikappärenden	Päivi Lappi
VANE, riksomfattande handikapprådet	
suppleant	Markku Jokinen
VATES-stiftelsen	
(främjar rekryteringen av handikappade och funktionshindrade personer)	

- delegationen 2014 - 2016 Börje Hanhikoski
- Päivi Lappi (ersättare)

VIKE, Mänskorättscenter för personer med funktionshinder
- delegationens ordförande Markku Jokinen

VIOLA- väkivallasta vapaaksi ry:s Saumuri-projekt Susanna Helminen

VNY, handikapporganisationernas ungdomsarbetsgrupp Juha Vahtera

WFD Youth Section WFDYS Juha Vahtera
(Dövas världsförbunds ungdomssektion) Cecilia Hanhikoski

World Federation of the Deaf WFD (Dövas världsförbund)
- styrelsemedlem (2011-2015) Kaisa Alanne
- WFD expert group on developing countries Karin Hoyer
- WFD ad hoc working group on deafblind Sanna Paasonen

UTSKOTTEN ÅR 2015

Serviceavdelningen

Ungdomsutskottet

Förtroendevalda
Elonen Veera
Hakala Aino
Halonen Liisa
Huovinen Kaarina, ordf.
Laiho Aino
Lehtonen Riku-Petteri
Tarvajärvi Nelli-Sofia

Anställda
Vahtera Juha

Seniorutskottet 2015 – 2016

Förtroendevalda
Frondelius Irma
Ikonen Tuula
Marjamäki Kauko
Nurmi Vesa
Sänkiniemi Esko, pj
Westerlund Rolf (finlandssvensk representant)

Anställda
Pulkkinen Maija, sekr.

Arrangörskommittén för seniorernas kulturevenemang 2015

Förtroendevalda

Anställda

Jokela Anneli
Saarijärvi Jorma
Saarijärvi Taina
Saunamäki Arja
Ukskoski Aulis
Ventelä Aila
Ventelä Markku

Pokki Elina

Arrangörskommittén för kulturdagarna 2016

Förtroendevalda

Lehtinen Sirpa
Lipsanen Mikko
Pyrhönen Sirpa (S:t Michels stad)
Pärnänen Tarja

Anställda

Pokki Elina

Arrangörskommittén för den teckenspråkiga filmfestivalen 2015

Förtroendevalda

Lipasti Teemu
Syväsalmi Liisa
Vuoriheimo Sami
Festivalplatsens representant

Anställda

Pokki Elina
Torboli Helena

Arbetsgruppen för kvinnofrågor

Förtroendevalda

Johansson Pirkko M.
Lappinen Terhi
Tarvonen-Jarva Maritta

Anställda

Pulkkinen Maija
Sjöroos Anne

MIEPÄ-gruppen

Representanter för Dövas servicestiftelse
Ilola Maritta
Sandelin Ritva

Anställda

Helminen Susanna
Nevalainen Mervi

VIVA-kontaktpersongruppen

Förtroendevalda

Einola Seija, dövarbetet inom
Vanda kyrkliga samfällighet
Korhonen Päivi, dövarbetet inom
Helsingfors kyrkliga samfällighet
Lappalainen Heli, Finlands dövblinda
Laurila Katja, Aspa Palvelut Oy
Muteli Tarja, Servicecentret Åvik
Narmala Marja, DSS/Kotiväylä
Pulli Seija, Servicecentret Ainola
Rakemaa Helena, Esboförsamlingarnas
dövarbete

Anställda

Lehtonen Aliisa, ordf.
Mikkola Heli
Nevalainen Mervi

Utvecklingsavdelningen

Internationella utskottet

Förtroendevalda

Liisa Kauppinen
Arttu Liikamaa

Styrelsen

Jaana Aaltonen
Jari Kärkkäinen

Dövas missions representant
Riitta Kuusi

WFD:s anställda

Phillipa Sandholm
Eeva Tupi / Meri Hyske-Fischer

Anställda

Kaisa Alanne
Inkeri Lahtinen
Katarina Butera
Ossi Oinonen
Johanna Karinen
Laura Pajunen
Karin Hoyer

Suvi Jääskeläinen

Raija Jussilainen, sekr.

Dövas tidskrifts redaktionsråd

Förtroendevalda

Jaana Aaltonen (chefred.)
Irma Frondelius
Juha Jokinen
Salla Lähteenmäki
Riikka Moilanen
Aapo Rikala
Håkan Westerlund

Anställda

Annika Posti (tf. Anne Sjöroos)
Antti Mäkipää
Markku Jokinen
Nina Tapper-Floman

Museiutskottet

Förtroendevalda

Styrelsens representant Cecilia Hanhikoski
Styrelsens representant Outi Ahonen
Salla Lähteenmäki
Päivi Rainò
Rami Valtasaari

Anställda

Pirkko Selin-Grönlund, specialsakkunnig
Tiina Naukkarinen, arbetarmuseet Werstas

Utvärdering av det språkpolitiska programmet 2010 – 2015

Styrelsen tillsätter arbetsgruppens medlemmar

Anställda

Laura Pajunen
Pirkko Selin-Grönlund
Kaisa Alanne
Juha Oksanen
Nina Sivunen

Administrationen

Arbetskyddskommissionen 2011- 2013

Arbetsgivarens representanter
Ari Pokkinen

Anställda
Reetta Laiho (arbetarskyddsfullmäktig)
Senni Virkkunen
Janne Raatikainen
Maija Pulkkinen
Tuija Mustonen

FÖRENINGARNA

FINLANDS DÖVAS FÖRBUND RF:S

9.3.2016

MEDLEMSFÖRENINGAR 2015

GRUNDAD MEDLEMMAR

BORGÅ NEJDENS DÖVA -			
PORVOON SEUDUN KUUROT RY	1	1982	36
ESPOON VIITTOMAKIELISET RY	1	1974	150
ETELÄ-KARJALAN KUUROT RY	1	1908	60
FINLANDSSVENSKA TECKENSPRÅKIGA RF	1	2002	165
HELSINGIN KUUROJEN YHDISTYS -			
HELSINGFORS DÖVAS FÖRENING RY	1	1895	379
HÄMEENLINNAN KUUROT RY	1	1924	53
ITÄ-SAVON KUUROT RY	1	1945	28
JAKOBSTADS NEJDENS DÖVA -			
PIETARSAAREN SEUDUN KUUROT RF	1	1923	30
JYVÄSKYLÄN KUUROJEN YHDISTYS RY	1	1907	160
JÄMSÄNJOKILAAKSON KUUROT RY	1	1981	36
KAINUUN KUUROT RY	1	1944	20
KESKI-UUDENMAAN KUUROT RY	1	1941	43
KOKKOLANSEUDUN VIITTOMAKIELISET RY	1	1929	38
KOTKAN KUUROJEN YHDISTYS RY	1	1907	26
KOUVOLAN KUUROT RY	1	1949	32
KUOPION KUUROJENYHDISTYS RY	1	1909	57
KUUROJEN VANHEMPIEN KUULEVIEN			
LASTEN YHDISTYS RY	1	1996	91
KUUROJEN YHDISTYS HEFFATA RY	1	1907	9
LAHDEN KUUROJEN YHDISTYS RY	1	1930	74
MIKKELIN KUUROJEN YHDISTYS RY	1	1937	45
OULUN KUUROJENYHDISTYS RY	1	1932	116
POHJOIS-KARJALAN KUUROT RY	1	1942	48
PORIN KUUROJEN YHDISTYS RY	1	1924	63
RAISION SEUDUN VIITTOMAKIELISET RY	1	2005	82
RAUMAN SEUDUN KUUROT RY	1	1941	32
		1913	
RIIHIMÄEN KUUROT RY	1		52
ROVANIEMEN VIITTOMAKIELISET RY	1	1949	40
SEINÄJOEN SEUDUN KUUROT RY	1	1929	56
TAMMERSIGN RY	1	2009	18
TAMPEREEN VIITTOMAKIELISET RY	1	1898	117
TURUN KUUROJENYHDISTYS RY,	1	1886	281
ÅBO DÖVAS FÖRENING RF			

UUDENKAUPUNGIN SEUDUN KUUROT RY	1	1949	28
VAASAN KUUROJEN YHDISTYS –			
VASA DÖVAS FÖRENING RY	1	1897	74
VANTAAN KUUROT - VANDA DÖVA RY	1	1979	124
VARKAUDEN KUUROJEN YHDISTYS RY	1	2003	9
VIITO! RY	1	2006	41
VIITTOVAT PERHEET RY	1	2006	17
WOIKKIKSEN VIITTOMAKIELISET RY	1	2004	18
KUUROJEN KALALIITTO RY	1	1979	97
KUUROJEN ELÄKEJÄRJESTÖ RY	1	2013	36
TURUN KUUROJEN SATEENKAARITEATTERI RY	1	1994	31
SUOMEN KUUROJEN URHEILULIITTO RY	1	1920	1050
FÖRENINGAR TOTALT	42	MEDLEMMAR	3962

UTLÅTANDEN OCH KOMMENTARER 2015

Utlåtanden:

- Diakonia-ammattikorkeakoulu: Hur hörapparat och hörselnedsättning påverkar tolkyrket
- Förvaltningsutskottet: RP 265/2014 rd Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om nödcentralverksamhet
- Fpa: Gällande tolkningstjänster för barn
- Fpa: Om behovet av teckenspråkiga terapitjänster
- Fpa: Expertutlåtande som bilaga till ansökan om distanstolkning
- Kommunal handikappservice: Hjälpmedelsutlåtande
- Barnombudsmannen: Utlåtande till Barnombudsmannens årsbok 2016
- Kommunikationsministeriet: om Yles förvaltningsråds berättelse om verksamheten år 2014
- Migrationsverket: Om riktlinjerna för hörselrehabilitering
- Undervisnings- och kulturministeriet: Om Revideringen av ungdomslagen- arbetsgruppens promemoria beträffande förslaget till ny ungdomslag
- Undervisnings- och kulturministeriet: Regeringens proposition till lag om småbarnspedagogik och ändring av mervärdesskattelagens 38§ (utkast)
- Utbildningsstyrelsen: Förslagen till ändring av examensstrukturen för handledning och pedagogik
- Utbildningsstyrelsen: Utkastet till grunderna för gymnasiets läroplan
- Utbildningsstyrelsen: Ändring av namnet och examensbenämningen för grundexamen i teckenspråkshandledning
- Undervisningsväsendet: Undervisningsarrangemangen
- Grundlagsutskottet: Regeringens proposition till teckenspråkslag
- Grundlagsutskottet, social- och hälsovårdsutskottet: RP 324/2014 rd Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ordnandet av social- och hälsovården samt till vissa lagar som hänför sig till den
- Kulturutskottet: RP utlåtande om Regeringens proposition till riksdagen med förslag till teckenspråkslag
- Kulturutskottet: RP 341/2014 rd Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om barndagvård och av vissa lagar som har samband med den
- Social- och hälsovårdsministeriet: Lag om småbarnspedagogik
- Social- och hälsovårdsministeriet/Handikappforum, VALAS-arbetsgruppen: Revideringen av handikapplagstiftningen/undervisning i kommunikation (2 separata)
- Social- och hälsovårdsministeriet: Regeringens linje i fråga om landskapsindelningen

- Finlands biblioteksörening: Utkast till tillgänglighetsrekommendationer för de allmänna biblioteken
- Arbets- och näringsministeriet: Om regeringens proposition till upphandlingslag
- Riksomfattande handikapprådet: Motionsutkast beträffande slopandet av Yleskatten för personer med svår funktionsnedsättning
- Riksomfattande handikapprådet: den 23 periodiska rapporten beträffande verkställandet av den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering
- Handikappforum, Social- och hälsovårdsministeriet: Arbetsgruppens slutrapport beträffande revideringen av handikapplagstiftningen Handikappforum: Passengers' rights when traveling by sea (EDF)
- Småbarnspedagogik: Om undervisningsarrangemangen

Appeller, kommentarer, rekommendationer

- Arbetsgivare: Om döva arbetssökandes kompetens
- Kommunal handikappservice: Hemundervisning i teckenspråk för barn
- Kommunalt: Appell beträffande hälso- och sjukvårdens återuppbringningstjänst
- Undervisningsväsendet: Rekommendation om anordnande av teckenspråk med hänvisning till teckenspråkslagen (8 separata)
- Fpa: Anordnande av arbetslivstolkning för en grupp döva på arbetsplatsen
- Fpa: Appell om torkningsarrangemangen för en kurs
- HUCS: Appell om utarbetande av språkstrategi, beaktande av teckenspråkiga
- Statsrådet: Appell för teckenspråkigas språkliga rättigheter
- Kommunikationsministeriet: Appell till Berners arbetsgrupp angående tv-textning
- Immigrationsverket: Skrivelse om döva flyktingar
- Riksdagsledamot Merja Mäkisalo-Ropponen: Utredning av de problem som rör tolkningstjänsten för närvarande
- OHCHR: Svar på spörsmål om artikel 11 i CRPD

Klagomål:

- Diskrimineringsombudsmannen: Diskriminering av döv tolk vid erbjudandet av tolkarbete (2 separata)
- Diskrimineringsombudsmannen: Klagomål beträffande anordnande av tolkningstjänster för dövblind
- Diskrimineringsombudsmannen: Diskriminerande bemötande från myndighet, använde inte tolk
Diskrimineringsombudsmannen: För tolkningstjänster för ett barn användes inte de tolkar som ingick i tolkpoolen
- Diskrimineringsombudsmannen: Klagomål beträffande avslag på ansökan om tolkningstjänst för döv invandrare
- Diskrimineringsombudsmannen: Klagomål gällande teckenspråk i grundundervisningen
- Diskrimineringsombudsmannen: Begäran om ställningstagande i fråga om tolkningstjänster för döva invandrare